

ಅದ್ಯಾಯ -1 ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಉದ್ದೇಶಗಳು /ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು :

ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅರ್ಥ
ವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತತ್ವಗಳು
ನಿರ್ಧಾರ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ನಿರ್ವಹಣೆ ಎಂದರೇನು?

ಜಾರ್ಜ್ ಆರ್ ಟೆರೆಯವರ ಪ್ರಕಾರ. ನಿರ್ವಹಣೆ ಎಂಬುವುದು ಜನರ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳ ನಿರ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ ಯೋಜನೆ.ಸಂಘಟನೆ.ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ.ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಜೆ.ಎಲ್ ಬೇನ್ನರವರ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎಂಬುವುದು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತತ್ವಗಳು

According to Henry Fayol management has 14 principles. Henry Fayol listed the 14 principles of management as follows:

1. ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿಶೇಷತೆ / ವಿಭಾಗ

ಕೆಲಸ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷತೆ ಎ ತತ್ವ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ವಿಶೇಷತೆ, ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಗಮನ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ.

2. ಅನುರೂಪ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಂತರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದವರು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತರ ಅಗತ್ಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಈ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

3. ಶಿಸ್ತು

ಶಿಸ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ ಎಂದು ಶಿಸ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೆದು ರನ್ನಿಂಗ್ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಇದು ತಗುಲುವುದಿಲ್ಲ - ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರತೆ, ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ - ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮದ ಏಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. "ಒಂದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ - ವಿಧೇಯತೆ, ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್, ಶಕ್ತಿ, ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ತನ್ನ ನೌಕರರಿಗೆ ನಡುವೆ ನಿಂತು ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ ಗೌರವದ ಬಾಹ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು"

4. ಕಮಾಂಡ್ ಯೂನಿಟಿ

ಕಲ್ವನೆ ನೌಕರನ ಮಾತ್ರ ಉನ್ನತ ಒಂದರಿಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಎನ್ನುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ ಇನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ - ಅಥವಾ ಹಲವಾರು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಲು - ನಾವು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ವರದಿ ಒಳಗೊಂಡ ತಂಡ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಸ್ ರಚನೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ. ಮೂಲಭೂತ ಕಾಳಜಿ ನಾವು ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ವರದಿ ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆ ಮತ್ತು ಇಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುವ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಎಕ್ಸ್, ಇತರ ವೈ ಮತ್ತು ಅಧೀನ ದೆವ್ವದ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ನೀಲಿ ಸಮುದ್ರದ ನಡುವಿನ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಬಯಸಬಹುದು.

5. ನಿರ್ದೇಶನ ಐಕ್ಯತೆ

ಒಂದು ತಲೆ (ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ, ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಒಮ್ಮತದ) ಜೊತೆ ಹೊಂದುವ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು

ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಐಕ್ಯತೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ) ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸಕ್ತಿಯ ಇಂಡಿವಿಜುವಲ್ ಆಸಕ್ತಿಯ ಅಧೀನತೆಯ

Fayol ಲೈನ್ ಒಂದು ನೌಕರನ ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಆ ಇಡೀ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೇಲೆ ಮೇಲುಗೈ ಎಂದು ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಸಮಗ್ರ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಥಾವತ್ತಾದ ಚರ್ಚೆಗಳು ಕಿಡಿ ಎಂದು. ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಅಪಾಯ ಮತ್ತು ಮಾಲಿಕ "chancers" ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನೈತಿಕ ಇಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿವೆ. **Fayol** ಕೆಲಸವು - ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಟಸ್ಥ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು **unitarism** - ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಮೌಲ್ಯಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ಸೆಟ್ ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ

7. ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಂಭಾವನೆ

ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವ ಪರಿಹಾರ ಮಟ್ಟವನ್ನು "ನ್ಯಾಯಯುತ" ಮತ್ತು ದೂರದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಎರಡೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆ (ಲಾಭ / ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತನ್ನ ವೆಚ್ಚ ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಯಕೆ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ) ಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದು.

8. ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ

ಹೆನ್ರಿ **Fayol** ಫಾರ್ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿಸುವ ಒಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಣಾಮ ಅವಶ್ಯಕ. ಆಗಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿದೇಶ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮ್ಯಾಗ್ನೆಟ್. **Decentralisation** - ಇದು ಆಗಾಗ್ಗೆ **centralised**-ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ! ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಧಾನಗಳು ಇನ್ನೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ.

9. ಸೈಲರ್ ಚೈನ್ / ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಲೈನ್

ಅಗ್ರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಗಡಿ ಆಪರೇಟಿವ್ ಅಥವಾ ಡ್ರೈವರ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಗಳು ವರದಿ ಆಫ್ ಕಮಾಂಡ್ ಸೈಲರ್ ಸರಣಿ, ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ತಿಳಿದಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ

10 . ಆರ್ಡರ್

ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದೊಂದಿಗೆ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ . ಅವರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಳಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮತ್ತು , ಅವರನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಭರವಸೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ನೋಡಲು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಯಾರು - ಮೂಲತಃ ಸಂಘಟನೆಯ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯ ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು " ಬೇಕು " . ಆದ್ದರಿಂದ ನೀತಿಗಳು , ನಿಯಮಗಳು , ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳು ಅರ್ಥವಾಗುವ ಮತ್ತು ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದು . ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ಥಿರ ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕ ಚಳುವಳಿ ಬದಲಾಗಿ ಕಾಡು ಆತಂಕ ಹಚ್ಚುವ , ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಚಲನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ .

11 . ನೀತಿ

ಇಕ್ಷಿತಿ , ಸೂಗಸು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪಸರಿಸು " ಬೇಕು " - ತತ್ವ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ .

12 . ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು

ಟೈಮ್ ತನ್ನ / ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಉದ್ಯೋಗಿ ಬೇಕಾದ ಇದೆ . ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಿತಿಲಿಟಿ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳು , ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಿಷ್ಠೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ .

13 . ಪ್ರಾರಂಭ

ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ , ಉತ್ಪಾದಕ , ಉತ್ಪಾದಕ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉಪಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಜನರು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ . (ಗಮನಿಸಿ : ಟಾಮ್ ಪೀಟರ್ಸ್ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಿ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)

14 . ಸಂಘಟಿತಾಶಕ್ತಿ

ಇಲ್ಲಿ , Fayol , ಕೆಲಸದ ನಡುವೆ ತಂಡದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾಲನೆಯ ಅಗತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ .

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಲಿಂಕನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿರಿ..

<http://vectorstudy.com/management-theories/14-principles-of-management>

ಸಂಘಟನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ

ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಸಂದರ್ಭ ಅನುಭವ, ವಿವೇಚನೆ, ದೃಢತೆ, ಧೈರ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ವಯಕ್ತಿಕ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಮತ್ತು ಗುಂಪು ನಿರ್ಧಾರಗಳು

- ಏಕ ಒಡತನರೂಪವಾದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ .ಇದಕ್ಕೆ **ವಯಕ್ತಿಕ ನಿರ್ಧಾರಗಳು** ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

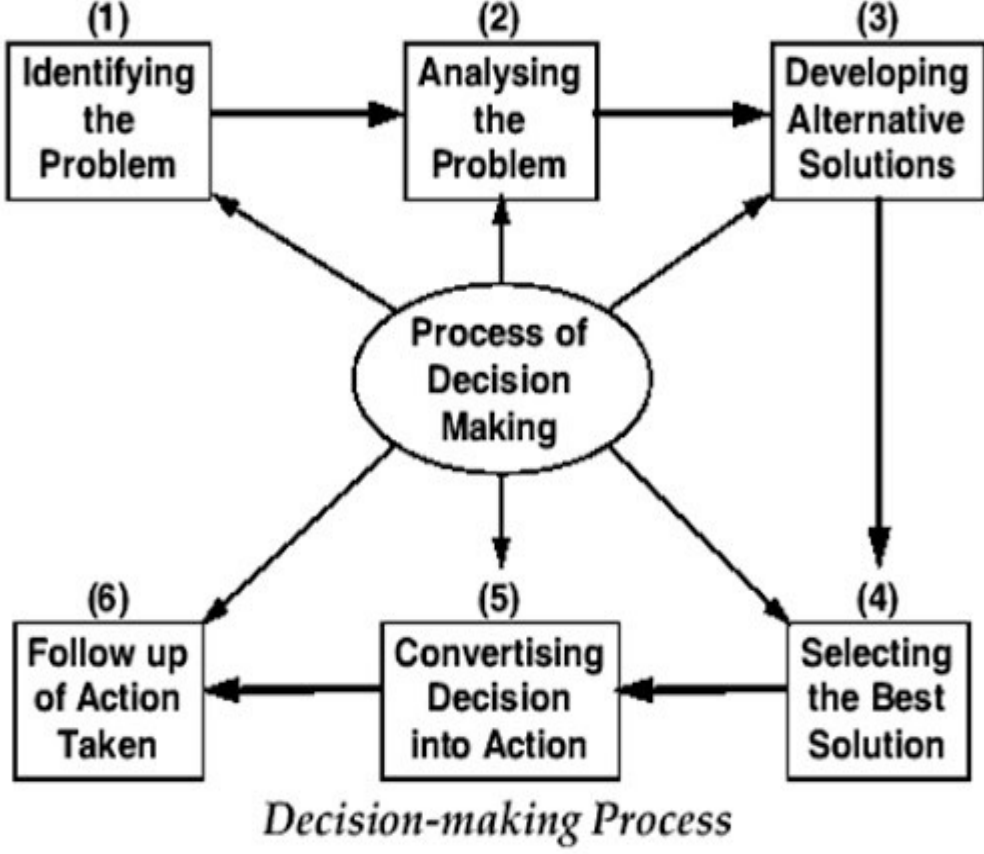

ಒಂದು ತಂಡ ಅಥವಾ ಗುಂಪಿನಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು **ಗುಂಪು ನಿರ್ಧಾರ** ಎನ್ನುವರು.

<http://www.csupomona.edu/~wcweber/301/301slide/ch06301/index.>

ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು

1. ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುವುದು.
2. ಗುರಿಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆ.
3. ಪರ್ಯಾಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು.
4. ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.
5. ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ತರ್ಕಬದ್ಧ ಯೋಜನೆಗಳು.
6. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಅರಿಯುವುದು.
7. ಮೌಲ್ಯೀಕರಿಸುವುದು.

ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು

Importance of Decision-Making in Management

1. • Better Utilisation of Resources
2. • Facing Problems and Challenges
3. • Business Growth
4. • Achieving Objectives
5. • Increases Efficiency
6. • Facilitates Innovation
7. • Motivates Employees

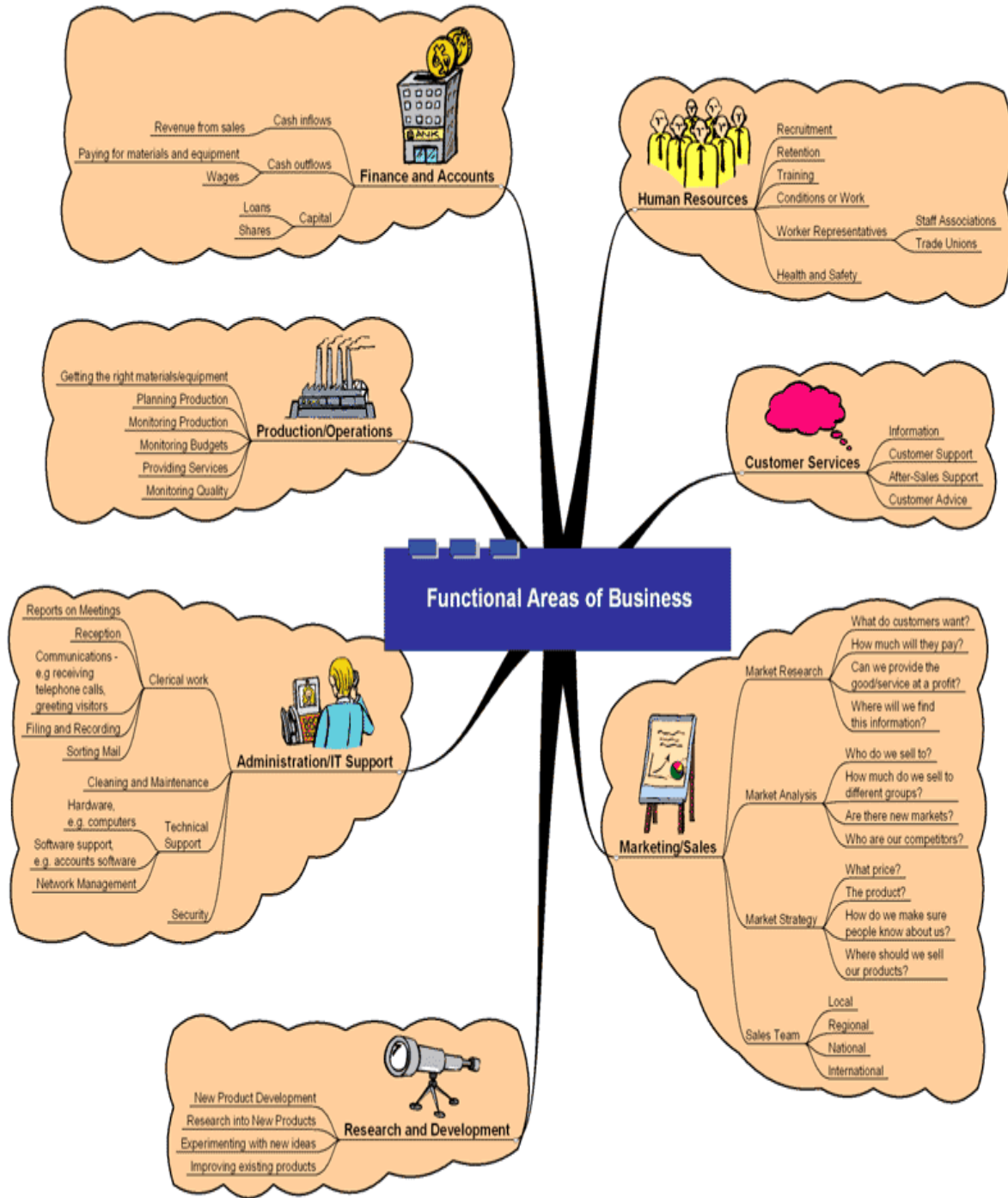
<http://kalyan-city.blogspot.com/2011/08/importance-of-decision-making-in.html>

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಮೇಲಿನ ಲಿಂಕನ್ನು ಬಳಸಿರಿ....

•
•
•

- ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ
  - ಯೋಜನೆ.
  - ಸಂಘಟನೆ
  - ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಪೂರೈಕೆ
    - ನಿರ್ದೇಶನ
  - ಸಂಯೋಜನೆ
  - ನಿಯಂತ್ರಣ

http://www.bized.co.uk/educators/level2/busactivity/presentation/functional1_map.htm

ಈ ಮೇಲಿನ ಲಿಂಕನ್ನು ನೋಡಿರಿ...

